

напримѣръ, въ нашитѣ времена най-даровитиагъ и учениятъ французинъ, англичанинъ или нѣмецъ да свѣрши таковъ подвигъ за рускиятъ языкъ? Ако би ся хваналъ да го учи съ това намѣрение, за да преведе на него Священото писание, и ако предположимъ първо, чи този преводъ не е направенъ още ни на едно словенско нарѣчие, и освенъ това, ни едно отъ тѣхъ нѣма още азбука? Безпристрастнитѣ людие ще ми отговорятъ: не; — ако и сегашното просвѣщение да превишава много учеността на преднитѣ вѣкове, които бѣха потоплени въ мрачна темнота отъ невѣжество и варварство. За да преведе нѣкой нѣщо отъ единъ языкъ на други, трябва да знае совершенно той языкъ, на който престои. Кога за да ся преведе само ветхиятъ завѣтъ, Птоломеитѣ употребиха седемдесетъ толковници⁵⁾, които бѣха изучени въ високитѣ учебни учреждения въ Александрия, която тогава цвѣтеше въ учението, то какъ може да придумаме⁶⁾, чи за да ся преведатъ сичкитѣ наши священи книги, ся трудиха само два брата и то въ такова време, когато римското (греческото) правителство весма⁷⁾ малко ся грижаше за учението? Споредъ легендитѣ и историитѣ, двата брата Кирилъ и Методий, като солуняне или тесалоникяне, изучили българскиятъ, или словенскиятъ езикъ, отъ словенетѣ, които живѣли въ Солунъ и въ неговитѣ села. Освенъ вишереченитѣ причини, какво тия братия и да сж били греци, не могли да научатъ совершенно той языкъ, азъ предлагамъ на критицитѣ да издирятъ още това обстоятелство. — Грецитѣ, отъ вкоренѣлото въ нихъ изкони⁸⁾ предубѣждение и народна гордостъ, считатъ

донца. Когато ся воцари и свали отъ патриаршеството Фогия, тѣ хитрий иерархъ, за да влезе пакъ въ милостъ при царатъ, сочини Василиевото родословие, дѣто показваше, чи ушъ Василий произтича отъ Арсакидитѣ, персианскитѣ царе. Наследницитѣ Василиеви царуваха до 1028 година. — Юстинианъ, който сооруди²⁾ Свяга София, великолѣпната църква въ Цариградъ, что е сега чамия, бѣше Юстиновъ племеникъ отъ Охрида, називаваше ся Управда, което имя преводиха³⁾, като стана императоръ римски, или грецки, на соотвѣтственото му Юстинианъ; баща му ся именувахе Истокъ, пѣкъ сестра му Бѣглица, което преведоха на Вигиланция. — Бѣлисарий бѣше отъ Германъ, село близу Охрида.

Б. А.

¹⁾ Се държа. ²⁾ Съгради. ³⁾ Замѣниха, преведоха.

⁴⁾ Издирено. ⁵⁾ Жителитѣ. ⁶⁾ Значително. ⁷⁾ Всичко. ⁸⁾ Преводачи.

⁹⁾ Да си обяснимъ. ⁷⁾ Много. ⁸⁾ Отъ край време.